Ч. 232 (14.481). Львів, четвер 15. жовтня 1936. Poсztowa opłata opłacona ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кінець партизанки в Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 14. 10. ПАТ. Вожд провідних арабських повстанців Кавдії вислав зі своєї головної кватири (в південній Сирії) денний приказ, у якому наказує підчинитися закликові 4-ох арабських володарів та начального арабського комітету і залишити дальші наступи а також здемобілізувати повстанчі загони.

Нема надії на японсько-китайське порозуміння.

НАНКІН, 14. 10. Домеї. Підчас вчорашньої розмови японського ґенер. консуля Суції з представником китайського міністерства закорд. справ виявилася велика ріжниця поглядів.

АНГЛІЙСЬКИЙ КАПІТАЛ НЕ АНГАЖУЄТЬСЯ В КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 14. 10. ПАТ. В офіційних колах категорично заперечують, немов би В. Британія признала Китаєві 10.000.000 фунтів кредиту на закупно британських товарів. У цій справі йдуть хіба переговори між представниками міжнародного капіталу і Китаю; у них беруть участь м. ін. і британські відпоручники.

НЕ БУЛО НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ ПРОТИ АНГЛІЇ.

ТОКІО, 14. 10. Домеї. Яп. уряд рішуче заперечує поголоски, немов би Японія заключила з Німеччиною тайний договір, що зобовязував би Німеччину запротестувати в Льондоні проти англьо-совітського договору.

Новий совітський протест в еспанській справі.

НАСВІТЛЕННЯ СОВІТСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 14. 10. ПАТ. Совітський шарже д'афер у Льондоні Каган вручив учора предсідникові для справ неінтервенції в Еспанії льордові Плімутові нову протестаційну ноту, якої ще не опубліковано. Правдоподібно вона подає способи, як забезпечитися перед новим нарушенням невтральности супроти Еспанії та домагається, щоб у тій справі чим скоріше скликати комітет.

(РО) На сторінках „Ізвєстій“ і „Правди“ з 11. ц. м. появилися статті на тему нарад льондонського комітету для неінтервенції в Еспанії. Оба часописи гостро атакують „фашистівські“ уряди і не висловлюють надії, щоб совітський виступ дав поважні висліди; вони підкреслюють лише моральне значіння сов. ініціятиви.

З тих статтей можна вносити, що уряд СССР готовий на дуже далекосяглі посунення, щоб зірвати договір про неінтервенцію.

Змова в еспанській червоній фльоті.

ЕСПАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У КАЗАБЛЯНЦІ ЗАМКНЕНИЙ.

КАЗАБЛЯНКА, 14. 10. ПАТ. **На еспанському торпедовці „Гравіна“ викрили змову: старшини хотіли передати судно нац. урядові.**

Перед кількома днями приїхало з есп. Марока до Казаблянки кількох еспанців. Через місцевого есп. консуля вони увійшли в контакт з капітаном „Гравіни“ та 4-ма підстаршинами, але комітет моряків відкрив змову і повідомив червону владу. З Мадриду прилетіло 4-ох морських старшин, що обняли команду над торпедовцем і мають приказ відплисти до Аліканте, як лише переведуть ремонт.

Подібний наказ дістав нафтовий транспортовець „Кампеадор“ і товаровий корабель „Кабопріор“, але **частина залоги обох суден відмовилася відчалити з Казаблянки,** буцімто боячися нац. фльоти, що контролює Ґібральт. пролив.

У звязку з тими подіями подався до димісії есп. консуль у Казаблянці з цілим персоналом; консулят замкнений.

ЗАВОРУШЕННЯ В МАДРИДІ?

ЛЯ КОРУНЯ, 14. 10. ПАТ. У мадридській дільниці Куатро Камінос недостача води викликала заворушення. Делеґацію жінок, що хотіла дістатися до міністерства внутр. справ, розігнали. — Міністр внутр. справ продовжив день праці при фортифікаційних роботах на 2 години.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

СЕВІЛЛЯ, 14. 10. ПАТ. Як повідомляє ґен. Кеіпо де Ляно, нац. кольони заняли Пеннароя Пуебльо Пуєльо Нуево дель Террібле.

ТЕНЕРІФА, 14. 10. ПАТ. Нац. комунікат повідомляє, що нац. летуни збомбардували Барселону, Більбао, Мадрид та двірець в Аранхуез. Під Толєдо зістрілено два червоні літаки.

ЛЯ КОРУНЯ, 14. 10. ПАТ. Тутешня радіостація повідомляє: Від Сан Мартін де Вальде Іґлезіяс нац. війська відбили з великими втратами наступ червоних. — Галісійська кольона заняла позиції, що панують над Овієдом. На південь від Гуески нац. кольона заняла вантажну стратеґічну позицію Лєсінена, де найшли чимало воєнного матеріялу; наступ червоних відбили з великими втратами. — На півдні заняли Пеннерою та Пуеблю Нуєво дель Террібле; червоні втікли, залишаючи чимало вбитих.

БУРҐОС, 14. 10. ПАТ. 5. лет. ескадр збомбардувало Мадрид і знищило касарні, фабрики зброї та осередок міліції. Вибухла велика паніка.

СЕВІЛЛЯ, 14. 10. ПАТ. Ген. Кеіпо де Ляно заявив за мікрофоном, що під Сіґуенцою червоні втратили 146-ох убитих. Під Теруелем нац. війська здобули 3 місцевости, під Кадіксом посунулися на 7 км. вперед; червоні втратили 146-ох убитих.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

БАРСЕЛЬОНА, 14. 10. ПАТ. Радіокомунікат, наданий учора в 22. годині, повідомляє: Червоні посунулись під Санта Круз де Ретамар помітно вперед і заняли Сан Мартін де Вальде Іґлезіяс.

МАДРИД, 14. 10. Авас. На центральному фронті не було ніяких важніших операцій. — Червоні летуни скинули 15 бомб на кольону грузових самоходів. — Червоні відбили наступ нац. військ на Сан Мартін де Вальде Іґлезіяс; на тому відтинку положення майже не змінилося. Під Сіґуенцою червоні перегрупувалися і зблизилися до мосту.

МАДРИД, 14. 10. ПАТ. Гірники бються на вулицях Овієда; касарні Пеляйо збомбардовані. На південному фронті червоні відкинули наступ нац. військ під Поццоблянко.

У ФРАНЦУСЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

ПАРИЖ, 14. 10. АВАС. Нац. військам не пощастило розбити червоних під Бавколенс (б. Гуески). Червоні посунулися вперед, червоний курінь Барбастро віддалений на півтора кільометра від Гуески. Нац. війська відступили з берегу ріки Флюмени.

Ширіть наш часопис!

Боротьба з комунізмом.

З ПРИВОДУ ПОСТАНОВ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УНДО.

Львів, 14 жовтня 1936.

Тема така відома, як відома наша дійсність. До всіх лих, які бють наш нарід, долучилося ще одно лихо, чи не найбільше і найгрізніше: таке, яке грозить і політичною анархізацією і моральним розкладом народу. Плянова й систематична акція III. Інтернаціоналу на нашому терені стала вже така яскрава, на таку широку мірку закроєна, що замовкли всі ті, які спершу вважали українські голоси занепокоєння — українським тактичним маневром у політичній грі з поляками. Большевицька робота давно перестала бути блефом: події в Еспанії, які вже три місяці хвилюють увесь світ, розкрили перед цілим світом „тайну“, до чого довести може реалізація гасел VII. комінтернівського конгресу. У совітських та всіх соціялістичних часописах світа нинішня траґедія еспанського народу зветься „бунтом ґенералів проти законного уряду“ та „боротьбою демократії проти темної реакції“; ми знаємо, що на ділі це боротьба поміж здоровими елементами нації та інтернаціонально-большевицькими чинниками, керованими з московського центру. І ми та всі інші загрожені комуністичною роботою народи поза границями СССР на прикладі Еспанії переконалися, що не можна ждати аж до останнього моменту з реакцією проти тієї роботи, що треба спішитися з пляновим, організованим доцільним відпором, бо занедбання цієї справи, злегковаження собі комуністичної кертичної праці — грозить потім кривавою громадянською борнею.

Оголошені у нас учора протикомуністичні постанови Центрального Комітету УНДО вказують, що боротьба з комунізмом на нашому терені перейшла від редакцій наших національних часописів, які на власну руку алярмували громадянство, — в руки відповідального нашого політичного проводу, який дбатиме за консолідацію та активізацію протикомуністичних елементів, перш усього зорґанізованих в Українському Національно-Демократичному Обєднанні, та за пляновість протикомуністичної діяльности. Тому ці постанови, які є тільки вступом до ширшої практичної праці, яка паралізувалаб працю комуністичних аґентур і ячейок та поглиблювала національну свідомість мас, — ці постанови слід прийняти до відома з найбільшим вдоволенням. Правда, у коротких резолюціях годі було вичерпати все те, що можнаб сказати про причини комуністичної роботи спеціяльно на українських землях у Польщі та про джерела успіхів тої роботи.

І так напр. не підлягає сумнівові, що спеціяльно українсько-галицький та подекуди й волинський терен має для Москви, столиці Комін

терну і політичної його зверхниці, великанське стратегічне значіння, як випадова брама до Середньої Европи, як якнайкоротша дорога до союзницьких чесько-словацьких границь, врешті як ті окраїнні землі Польщі, які етнічно творять одноцільну територію з землями по тому боці державного кордону. Прастаре великодержавницьке російське гасло „собіранія русских земель", чудово гармонізує з актуальними практичними імперіялістичними цілями комуністичної Росії. Український етнічний характер цих наших земель дає III. Комінтернові знамениті аргументи тактичної натури: тут уся комінтернівська акція може обєднювати моменти соціяльного характеру з національними та прикриватися плащиком націоналізму. Робити це напрочуд легко, бо влекшує таку тактику — пануюча дійсність.

Ось і другий момент найбільш суттєвий, що його промовчувати годі. Ми постійно твердили, твердимо і будемо твердити, що найкраще підложжа для комуністичної пропаганди у краю, ба навіть для спонтанічної большевизації низів без усяких попередніх заходів насланих чи перекуплених агітаторів, — це 1) нужда села і 2) національно-політичні відносини. Ми казали і кажемо, що український селянин, власник карловатого і невистарчального господарства, що на ньому душиться і голодує кільканацять душ рідні, якому земський уряд не затверджує акту купна 1/2 морга сусідської парцельованої землі, на якій він довгі роки працював уже як робітник, і то не затверджує виключно тому, що він — українець, — що такий селянин **мусить** стати большевиком. Штовхає його туди розпука, найгірша дорадниця найгірших діл. І як довго український селянин знатиме і відчуватиме, що його українська національність стоїть на перешкоді до того, щоб він і його родина могли поправити свою матеріяльну екзистенцію, як довго він глядітиме на польську школу на тому місці, де колись була школа українська, як довго український селянин знатиме, що його українська національність шкодить дорослим дітям дістатись навіть до польських високих шкіл (якщо вони всилі власними силами утриматись), як довго український громадянин у Польщі відчуватиме і знатиме, що він має повноту прав лише на словах, а не на ділі, — так довго можна вести боротьбу тільки з зовнішніми проявами комунізму, при збереженні сутніх його причин.

І тому у єдино доцільній боротьбі з комуністичною заразою, яка тепер шириться у краю, найбільше слово — за польською державою, за її керманичами. Сутній інтерес держави у тому, щоб українські терени, які саме є широкою прикордонною смугою, були вільні від комуністичних бацилів. Польський державний і український національний інтерес у цьому пункті сходяться. Для нас це аксіома, що не кольонізацією, тезами „паньства народового" і зберіганням шкільних законів Грабського, лише таким збільшенням українського стану посідання, щоб український громадянин у Польщі почував себе вдоволеним громадянином, що тільки це єдина правильна й доцільна дорога — винищити на цих землях і комунізм і взагалі всякий екстремізм та зробити з цих земель справжній протибольшевицький і протиросійський бастіон, де-де сильніший і тривкіший від тисячів польських осад і кольоній (навіть колиб були гроші й кандидати такі масові кольонії створити). Річ у тім, щоб цю аксіому признали й польські відповідальні чинники і щоб витягли з неї практичні висновки. Інтернаціональну ідею можна поборювати і перемогти тільки національною ідеєю, — сила інтернаціональних чинників може бути зломана тільки через зріст сили чинників національних, — на національно-українських землях інтернаціонально-большевицьку акцію зломити можна тільки через скріплення української національної сили!

——о——

Англія і події в Палестині.

Підсумки й рефлексії після піврічного страйку.

Горде вдоволення, з яким жидівська преса хвалиться заломанням арабського страйку, видається нам не зовсім обоснованим. Перш за все з огляду на диспропорцію сил. Перемога злучених сил найсильнішої у світі держави — британської — та найсильнішого інтернаціоналу: — жидівської фінансієри — над 3/4-міліоновим бідним, лихо озброєним арабським населенням, і то після 6-місячних крівавих змагань не має у собі рішуче нічого незвичайного ні геройчного.

Навпаки: 6 місяців страйкової та терористичної акції в Палестині становить своєрідний іспит зрілости, що його араби здали зовсім вдоволяюче — і то так само палестинські араби, як і ввесь арабський світ. Населення найменшої, одної з найбідніших арабських країн зуміло тримати фронт серед крайно несприятливих умовин цілого пів року —чого тоді можна очікувати від більших і більш поступових арабських країв? А чого від усього арабського світу?

Цей останній виявив незвичайно багато солідарности в обличчі палестинських подій. Чи то візьмемо бойкотову акцію в Сирії, чи боєвий підем серед арабського населення сумежних країн, чи врешті солідарну інтервенцію трьох арабських суверенів, побачимо, що панарабізм не має нічого спільного зі всякого роду панслявізмами чи пантуранізмами, що це політичне явище, з яким мусять поважно рахуватися ті, які володіють тою чи іншою частиною арабської території. Справді — палестинські події положили точку над „і" у питанні самостійности сирійців. В обличчі замирення і солідарности між музулманами та християнами французи уважали за вказане скапітулювати,надаючи Сирії який-такий сурогат незалежности. Коли завзятий галлійський когутик так гарно вихіснував палестинську лекцію, дивно стає, чому не витягнув з неї дальших висновків холодний Альбіон? Таж зрештою він усе веде на Близькому Сході дуже еластичну політику і вміє в пору висмикнутися з халепи, даючи незалежність тим народам, що до неї дозріли. Так поступив британський уряд в Іраку, в Геджасі, в Єгипті — чомуж тоді виявляє він стільки опору в Палестині, підіймаючи проти себе ввесь арабський світ?

Не легковажимо жидівських впливів у Льондоні, але й британських державних мужів годі уважати мертвим знаряддям у руках чужої політики. Причина завзяття, яке В. Британія виявила супроти палестинських арабів, лежить в її таки власних інтересах, опреділених географічним положенням Палестини та часом, коли палестинські араби виступили зі своїми домаганнями.

Коли Ірак зажадав незалежности, англійці йому її дарували, затримуючи собі лише військову контролю над королівством і... палестинські пристані з закінченням нафтового руротягу до Мосуля. На подібний жест міг собі дозволити брит. уряд і супроти Єгипту, бо для володіння Суезьким каналом вистарчав його східний, палестинський беріг. Але Палестини Англія покинути не може: це останнє з її безпосередніх володінь на арабському перехресті світових шляхів, це мінімум, необхідне, щоб забезпечити її життєві інтереси на Близькому й Середньому Сході. Тому Англія мусить забезпечити своє володіння над Йорданом не лише на тепер, але й на далеке майбутне. Англія мусить думати і про ті часи, коли довкруги Палестини виростуть сильні незалежні арабські держави: савдійська, египетська, сирійська, а може й одна соборна всеарабська імперія. Щоб не двигати тоді на своїх плечах тягару арабсько-палестинської ірриденти, мусіли англійці заздалегідь найти проти нього природного союзника, що дозволив би їм утримати Палестину, послутовуючися засадою „діли і пануй". Зробити Палестину національною мозаїкою значить стільки, що закріпити над нею владу В. Британії. Місцеве жидівське населення постійно загрожене арабськими кинджалами, зате не надто диспоноване проливати свою кров, буде само затримувати британські залоги, даючи британському урядові морально-політичну базу до володіння Палестиною. Колиж між жидами всетаки колись появилися би небезпечні еманципаційні тенденції, вистане післати якогось нового Льоренса, який пхне арабів з ножами на жидів, пригадуючи тим останнім благодати британської опіки. Жидівські кольоністи становитимуть необхідну складову частину своєрідного національного механізму, що взаїмно спаралізує небезпечні для В. Британії сили та закріпить її в ролі володаря. Злишним булоб додавати, що лише жиди здібні у скорому часі інтенсивно загосподарувати Палестину, збільшуючи її вартість як стратегічної бази.

Чи Палестина буде жидівською чи ні — це менше важне. Головне, що вона мусить залишитися британською. (гал.)

Присилайте передплату!

Закарпаття.

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ПОСТУП.

На Закарпатті розпарцелювали [illegible] тисяч катастральних моргів землі [illegible] сячі господарських родин. На цій землі [illegible] 6 тисяч нових господарств, переважно [illegible] кольоністів. Дальшу землю, призначену [illegible] рарної реформи, мають добути через [illegible] сових грунтів на поля, через зужиткування [illegible] житків, через меліорацію і комасацію та [illegible] через наладнання дідичного права.

Виноградники на Закарпатті представляють вартість 250 міліонів чеських корон. Там є [illegible] ліони 283 тисячі овочевих дерев. У порівнанні [illegible] 1930. р. кількість дерев зросла на 15 [illegible] Вартість збору овочів на основі пересічного [illegible] ру з літ 1930—1935 є 36 міліонів 165 тисяч [illegible] ких корон. Закарпатські овочі прославилися [illegible] лому світі. Восени приїзджає на Закарпаття [illegible] же багато купців.

Меліорація рік і багон на Закарпатті [illegible] пає досить скоро вперед. Досі видала держава [illegible] ту ціль 80 міліонів чеських корон та має в [illegible] ті вставлену позицію на дальші інвестиції [illegible] 161 міліонів корон. Це дасть змогу [illegible] 40 тисяч гектарів грунтів.

РОСІЙСЬКІ ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ЗАКАРПАТСЬКИХ ШКІЛ?

Москвофільська преса приносить [illegible] ну вістку з Праги, що міністерство освіти [illegible] твердило до вжитку у школах Підкарпатської Руси три підручники в російській мові. Якщо [illegible] правда, то це ще один доказ на те, що [illegible] урядові круги самі витворюють мовний хаос [illegible] нашим народом за Карпатами, бо їм не на [illegible] консолідація й обєднання народу під одним [illegible] пором

СЕН. Д-Р БАЧИНСЬКИЙ НЕ ХОЧЕ БУТИ ГОЛОВОЮ „ОБЩЕСТВА ДУХНОВИЧА".

Із закарпатської преси довідуємося, що [illegible] д-р Бачинський (аграр), вибраний [illegible] року [illegible] ловою „общества Духновича" (відповідник [illegible] галицького „общества Качковського"), [illegible] ся від головства в згаданому товаристві. [illegible] відмову мотивує сен. Бачинський тим, що він [illegible] може одобрити того курсу, що його веде у товаристві його секретар посол д-р Феценко, [illegible] широко „русскій націоналіст і фашист". [illegible] сен. Бачинський протестує проти того, що [illegible] „Русскім Нар. Домі" міститься секретаріят [illegible] цикової партії і редакція його газети „Наш Путь", а також проти того, що посол Феценко [illegible] помочі читалень Духновича і т. зв. „днів руської культури" веде свою партійну агітацію.

НОВА ЛІТЕРАТУРА ПРО ЗАКАРПАТТЯ.

Зацікавлення Закарпаттям зростає постійно. Доказом того хочби нові публікації, присвячені політично-господарським відносинам Підкарпатської Руси. Ось на днях вийшла в Ужгороді [illegible] на праця під наголовком „Подкарпатская Русь" (196 сторін вел. чвірки, численні ілюстрації). [illegible] наголовок книжки такий: 1919—1936. Праця [illegible] явилася заходом урядових кругів під [illegible] редакційного комітету (голова сен. д-р [illegible] Бачинський). В праці, що вийшла російською [illegible] вою (!), представлено розвиток і поступ [illegible] ділянок життя Підкарпатської Руси від [illegible] лежности до Чехословаччини. — „Клюб [illegible] Подкарпатске Русі" видає у Братиславі [illegible] ближчому часі у видавництві „Наш заход" [illegible] публікації: „Поздравені Русіну" (антольогія [illegible] карпатської літератури), „Масарик в [illegible] ске пісні" (д-ра Е. Недзєльського) і [illegible] Ярослава Затлюкаля під наг. „Віра в [illegible]

З організаційного руху.

ОКРУЖНЕ ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ В БІРКАХ ВЕЛИКИХ, ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 4. жовтня відбулося окружне політичне віче в Бірках Великих, тернопільського повіту, при участи понад 500 осіб з Бірок та сусідніх громад. Вічем проводив місцевий парох о. Йосиф Кравчук, секретарював п. Микита Козуб, господар зі Смиковець. Політичний реферат виголосив посол Василь Болюх, організаційний м-р Осип Гринкевич, реферат про фізичне виховання дир. М. Никифорчук. По рефератах вивязалась оживлена дискусія, в якій забирали голос пп.: Роговський Віктор (двічі), Кутняк Петро (тричі), Малицький Микола (тричі), Роман Закревський, Порфір Замора, Кравчуківна Зофія і Козуб Петро.

На запити та інтерпеляції відповідали: посол В. Болюх, Микола Малицький, м-р Гринкевич і дир. М. Никифорчук. На внесок п. Петра Зварича ухвалено отсі резолюції: 1) Віче в Бірках висказує повне довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації, 2) Домагається розпродажі призначеної до парцеляції землі виключно між місцеве населення, 3) Домагається для українських дітей українських шкіл з українськими учителями, 4) Домагається скасування збірних громад, як самоуправної організації, шкідливої в наших відносинах.

Віче закінчено відспіванням національного гимну.

ДО УРУГВАЮ НЕ ВПУСКАЮТЬ КОМУНІСТІВ.

МОНТЕВІДЕО, 14. 10. ПАТ. Закон з 12. ц. м. уповноважнює уряд заборонити чужинцям, що належать до суспільних політичних організацій „противних зі засадами Уругваю" право в'їздити до републики а також видалювати небажаних чужинців. Йде тут перш за все про комуністів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Австрійський премієр Шушніґ запевнив представника Стефані, що його закордонна політика і дальше йтиме по лінії римських протоколів.

Совітські міродатні кола потверджують, що б. нач. редактор „Журналь де Моску" Раєвський арештований.

Англійсько-італійський торговельний договір відпишуть правдоподібно за 2—3 дні.

У Румунії відбулися великі військові маневри у присутности короля.

У Франції страйкують робітники, що сплавляють дерево.

Югославянська делєґація приїхала до Анкари, щоб заключити торговельний договір з Туреччиною.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

З конґресу музеольоґів у Варшаві.

Як ми вже згадали, в часі від 26. до 29. вересня ц. р. відбувся у Варшаві XII. з'їзд музеольоґів Польщі. Тому, що музеольоґія як культурна галузь розвинулася вже високо в цілім світі, слід про цей конґрес дещо обширніше сказати.

На королівськім замку, в гарній „салі четвергових обідів", зійшлися представники майже всіх музеїв Польщі, що є зорганізовані у „Звйонзку музеув в Польсце". Конґрес відкрив голова „Звйонзку", проф. д-р Копера, а від міністерства освіти привитав зібраних віцеміністр Уейський. Мусимо признати, що це міністерство дійсно дбає дуже про свої музеї.

Праці конґресу розділено на три частини, а саме: на реферати, обради й оглядини музеїв у Варшаві та замку у Вилянові.

Цікавий реферат на тему „Суспільні, виховні та наукові завдання в організації музеїв" виголосив директор Етнографічного Музею у Варшаві, проф. д-р Франковський. Він зазначив, що музей мусить бути приступний для всіх людей, не тільки переглядом предметів, але вчені мусять там знайти матеріял до наукової праці.

І дійсно музей сповняє велике завдання, бо виховує громадянство, щіплює в душах молодого покоління любов до своєї батьківщини та дає те, чого нині не може дати ні школа, ні батьківський дім.

Дотеперішній голова Секції реґіональних музеїв, директор археольоґічного музею у Варшаві д-р Антонович, як ректор витаючи зібраних у мурах свого університету, підкреслив з натиском, що „цей конґрес є заповітом нової ери, коли то по всіх високих школах будуть учити музеольоґії". Це вже переводять у варшавськім університеті, — а в нас частинно у Богословській Академії у Львові.

Одначе з цією, такою дуже цінною ділянкою, слід познайомити питомців Богословія також у Станиславові і в Перемишлі.

Хто як хто, а в першій мірі український священник мусить тепер бути не тільки зразковим священником, але також добрим хліборобом і музейником. Саме тепер священник мусить стати правдивим провідником села та дати хліборобові те, чого село найбільше тепер потребує. Цього вимагає життя нинішнього дня.

Оглянувши музеї — тяжко сказати, який з них найкращий, бо в усіх зібрано великі цінности.

В „Етнографічнім Музею" виставлені всякі вироби, не тільки власної держави, але майже цілого світа. При закордонних виробах, як при вишивках, чи плетінках введено рівночасно таблиці подібних виробів у Польщі. В цей спосіб пошириться найбільше патріотичну пропаганду, бо мимоволі кожний мусить познайомитися з подібними виробами Польщі. Крім цього представлені там антропольоґічні таблиці тих країв, з яких вироби походять. Таких таблиць не має дотепер ще ніодин музей в Европі.

Серед величезної збірки викопалин археольоґічного музею впадає в око глиняний модель первісної хати. Цінну цю памятку з часів праісторії викопали недавно. Стіни хати уставлені в коло. Під одною стіною клячучи меле жінка збіжжя на „зернотерках". Коло неї під стіною стоять три амфори на муку. На іншім місці під стіною стоїть огнище, а біля нього сидить жінка з дитиною. В цей спосіб дістався до нас правдивий образ давної хати, з її обстановою та спосіб життя давніх людей. Знов у „Народовем Музеум" бачимо цінні памятки історії польського народу. В поодиноких салях уложені давні скарби, королівські інсиґнії та коронаційні строї. Є там ґалерія визначних малярів, є повна збірка нумізматики та королівських печаток. В одній кімнаті устійнюють там при помочі рентґенівських променів первісне, оригінальне мальовило замальованих образів.

Як високо цінять культурні народи свої музеї — видно хоч би з того, з якою щирістю ставляться в краю до музейництва, та з якою гостинністю приймали у столиці представників музейництва. Підчас нарад повідомив д-р Чоловський,

---

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 27

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ІВАН ДОБРЯНСЬКИЙ.

Одиноким нашим адвокатом у Львові в сімдесятих роках минулого століття, що вживав української мови в слові і письмі перед судами й урядами, був адвокат д-р Іван Добрянський. Він приступив опісля до старорускої партії.

Добрянський був у львівському університеті доцентом карного права і карного процесу з українською мовою навчання довгі роки. Але до професури не дійшов, бо науково не працював, тільки в адвокатурі.

Як старорусин належав він до політичного товариства „Руска Рада" у Львові та був її кандидатом на посла до Сойму. І один раз вибрано його соймовим послом, але в Соймі Добрянський не проявив замітнішої діяльности, а відтак не хотів уже кандидувати і не йшов у вир політики. В дебатах на сходинах товариств і комітетів говорив коротко до предмету і на кінці по всіх бесідниках, подаючи висліду з дискусії.

З доручення „Рускої Ради" заступав він справи політичні: адміністраційні і карні та мав повагу і значіння у своїй партії. Наші громадяни його навиділи і поважали, бо це була людина культурна і добра.

Між іншими справами заступав д-р Іван Добрянський перед Державним Трибуналом у Відні справу про обовязкове вживання органами влади українського письма (гражданки) до українських відповідей для сторін. Цю справу на його зажалення вирішив для нас корисно Державний Трибунал у Відні, а саме орeченням з 25. квітня 1882. р. ч. 54, що проголосив президент Державного Трибуналу у Відні, д-р Йосиф Унґер, один з найславніших німецьких правників в Австрії. Цим орeченням усунено раз на завжди тогочасну практику краєвих урядів, які послуговувались польськими буквами (латинкою) до українських письм.

По Баденівських виборах у девятьдесятих роках минулого століття йшли у нас масові політичні карні процеси проти українських виборців і ми, молоді українські адвокати, обіймали безплатно оборону тих обвинувачених. А до нас приступав сеніор д-р І. Добрянський і ми його з почести вибирали провідником колеґії оборонців, що він радо приймав і з нами разом працював як старший товариш з товаришами молодшими. І в цьому не було між нами ніякої партійної суперечки.

З наступом російських військ на Галичину з початком світової війни принесли ті війська відозву т. зв. „Карпато-Русского Освободительного Комитета" з датою: Київ, 29. липня 1914. р., що її підписали були: д-р Ю. А. Яворський як предсідник і С. А. Лабенський як секретар того комітету. Опісля уконституувався у Львові т. зв. „Народний Совет", як русофільська централна організація на Галичину, під проводом широко знаного д-ра Володимира Дудикевича, що був перед світовою війною адвокатом у Коломиї та вів русофільську пропаганду в цілій Галичині. Дудикевич і був тим, що притягнув старого д-ра Івана Добрянського до президії згаданого „Народного Совета".

Колиж літом 1915. р. відступали російські війська з Галичини, то професори львівського університету просили д-ра Івана Добрянського, щоб він не виїздив до Росії, але лишився у Львові, та забезпечували йому спокійний побут в Австрії. Однак не дав себе намовити до того і виїхав до Києва. В недовгому часі він помер як „біженець".

Якби й не оцінювати політичну діяльність д-ра Івана Добрянського, треба сказати одно: його натура не терпіла дволичної русофільської політики. Він був характерний і простолінійний.

(Продовження буде).

директор міського і промислового музею у Львові, — що князь Сангушко жертвував у Підгірцях два морги поля на відпочинковий дім для музейників. При великій помочі жертводавця стане там до року гарна палатка. Дня 28. вересня ц. р. президент міста Варшави приняв музейників чаєм у ратуші. На другий день, на замку у Вилянові дала приняття графиня Браніцька, а вечором запросив музейників міністр освіти на чай до Академії Літератури. І саме при гутірці таких сходин полагоджують нераз дуже важні справи.

Правда, може то не дуже велика штука розбудовувати музейництво у власній державі при помочі державного апарату, чи податкових капіталів та фондів праці. Але їх теперішній стан — це лиш довершення давного зриву зпід московської займанщини. Не тепер, — а ще в царській тюрмі, перед 50 літами, ставляли вони у Варшаві свої музеї, а в них ховали свої цінності та історичні памятки перед оком ворога. Їх обєднує завше одна думка й та сама ідея. Так мусить робити кожний поневолений нарід, коли хоче бути державним народом.

На конкурсі вирішено між іншим, щоб для доцільнішої праці засновувати гуртки прихильників музеїв, хочби з мінімальними вкладками. Це дало би хоч малий, але певний та постійний дохід. А найважніше, що члени цих гуртків дбали би за правильний розвій музеїв. „Звйонзек музеув“ має подбати про статут для цих гуртків.

При деяких українських музеях уже працюють гуртки прихильників музеїв, а там, де їх нема, слід це зробити якнайскоріше.

Також вирішено скликати новий XIII. конґрес музеольогів в червні 1937. р. до Львова.

Можна вірити, що з правдивою приємністю будуть члени конґресу оглядати цінні памятки в Національному, Шевченківському та Ставропігійському музею. Зате можна мати сумніви щодо музею в Народнім Домі, який цілими літами стояв досі зовсім занедбаний. Тимто теперішна, нова управа, що має перебрати в свої руки управу Народного Дому, повинна якнайскорше, вже тепер передати цей музей у відповідні руки якогось львівського фахівця, щоб не було запізно, та щоб не треба соромитися перед чужими, — або з цим музеєм не ховатися перед ними. Упорядкування музею потребує дуже багато часу.

З милим вражінням та повною надією розїздилися учасники конґресу, — щоб продовжувати велике діло, хоч може часто серед невідрадних місцевих обставин.

Володимир Кобринський.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ЛІТЕРАТУРНІ КОНКУРСИ.

І-ШИЙ КОНКУРС ТОПІЖ-У НА ДРАМАТИЧНИЙ ТВІР.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка повідомляє, що речинець надсилання творів на І. драматичний конкурс ТОПІЖу минув з днем 31. вересня ц. р. На конкурс наспіло 15 драматичних творів.

Рада Т-ва на своїм засіданні дня 8. X. ц. р. рішила покликати на членів Жюрі конкурсу таких членів Т-ва: 1. ред. Романа Купчинського, 2. ред. Осипа Боднаровича, 3. ред. Михайла Струтинського, з тим, що в разі потреби вони можуть коопту́вати до Жюрі ще двох членів зпоза членів Т-ва. З огляду на велику скількість присланих на конкурс творів — речинець осуду Жюрі буде проголошений пізніше.

СПРАВА ЛІТЕРАТУРНОЇ НАГОРОДИ ЗА 1936 Р.

Як щороку, так і цього року Рада Т-ва ... значить нагороди за найкращі твори укра... ської літератури, видані друком (окремою книжкою) на західних українських землях і в еміграції від 1. XI. 1935 р. до 1. XI. 1936 р. Жю... рі буде визначене в найближчому часі. Рада Т-ва звертається з проханням до Українського Громадянства та Українських Установ підпи... мати його працю для української національної культури і присилати свої пожертви на фонд літературних нагород на адресу: Централя, Львів, вул. 3. Мая 15, з допиской: „Літературний Фонд 1936“.

В. Софронів Левицький,
референт літературних нагород.

Нова конституція Сов. України.

ЩО СКАЗАВ ПРО НЕЇ ПЕТРОВСЬКИЙ.

Предсідник Ц. В. К. Сов. України Петровський заявив в „Ізвєстіях“ (6. жовтня), що затвердження нової української конституції відбудеться 5. грудня ц. р. в Києві. Проект нової конституції України згідний із проектом конституції СССР. Тільки до української конституції вставили статтю, в якій говориться, що Україна входить до СССР „на підставі вільної заяви українського народу, повної свободи й рівноправности разом з іншими совітськими республиками“. В новій конституції буде теж згадка, що Україна забезпечує існування автономії молдавської републики та забезпечує права національних меншин.

„На Україні — пише далі Петровський — є більше, як тисячка адміністраційних одиниць, що їх населення складається з національних меншин — німців, поляків, жидів, чехів та ін... ших. Конституція забезпечує всім тим меншинам право користуватись рідною мовою у всіх державних установах. (Про існування адміністр. одиниць з більшістю російського населення Петровський не споминає, бо москалі користуються і без конституції усіми правами упривілейованої державної нації).

Нова конституція передбачує збільшення українських партійних комісаріятів, а саме постануть: народній комісаріят легкого промислу, народній комісаріят харчевого промислу, народній лісовий комісаріят і народній комісаріят совітських господарств (радгоспів). В урядовій термінольоґії „Ізвестій“ ці комісаріяти називаються так: наркомлегпром, наркомхарчпром, наркомліс і наркомсовхоз.

Поліційне поготівля проти анґлійських фашистів.

ЛЬОНДОН, 14. 10. Райтер. На вістку, що лідер фашистів льорд Мослей хоче нічю зорґанізувати похід у східній дільниці Льондону, розставлено 1000 поліцаїв здовж вулиць і площ, якими похід мав переходити. По цілій дільниці ходили стежі.

ЩОБ НЕ ЗНИЩИТИ КИЛИМІВ.

ЛЬОНДОН, 14. 10. ПАТ. Міська влада у Свензі відкликала дозвіл на фашистівське віче у „Бренчвіл Голл“. Відмову мотивують тим, що на випадок замішання на вічу моглиб потерпіти розвішені на стінах салі дорогі килими.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльоків Р. Ш.

Німецький протест проти комуністичних провокацій.

БЕРЛІН, 14. 4. ПАТ. Комуністичне віче з провокаційними промовами у Штрасбурґу викликало велике обурення в Німеччині. Нім. шарже д'афер в Парижі Форстер, зложив рішучий протест перед французьким урядом. В протесті говориться, що комуністичні промовці у Штрасбурзі тяжко зневажили канцлера Гітлера й німецький нарід. М. ін. на салі, у якій промовляв комуніст Торез, була вивішена карикатура Гітлера. Комуністи своїми промовами на французько-німецькім пограниччі хотіли довести до загострення взаємин між Францією та Німеччиною.

Тон ноти спокійний.

—o—

Італійсько-німецьке порозуміння в льокарненській справі.

ЛЬОНДОН, 14. 10. ПАТ. Німецької відповіді на англійську ноту в справі льокарненської конференції можна сподіватись аж при кінці жовтня, після відвідин італійського міністра закорд. справ, що приїде 20. ц. м. до Берліна. Німецький міністр закорд. справ відбуде з ним нараду в справі згаданої ноти. Відповідь на ноту передасть правдоподібно англійському урядові амбасадор фон Рібентроп. Він має провадити розмови з англійським урядом у справі згаданої конференції. Німецький уряд буде домагатися відірвати майбутній льокарненський договір від версайського та відкинути француськo-совітський пакт, який нарушує льокарненський.

Як реаґуємо на вістку про усмішку фортуни.

Цікаво, як ріжно реагують люди на вістку про виґру на льотерії. Очевидно це залежить від вдачі, темпераменту, но й від того, наскільки виграна змінює життєву ситуацію даної особи.

Без сумніву у кожного вістка, що він виграв на льотерії поважну суму спричинює сильне психічне потрясення, нагальний відрух утіхи. Один виявляє свою втіху голосно, тішиться зі свойого щастя, не скриває своєї сильної емоції, є виразно позбавлений рівноваги духа. Інший зберігає цілковитий спокій, є опанований, старається скрити сильне зворушення, що його опанувало та зберегти холодну кров.

Фактом є, що в першій хвилині на вістку про виграну майже кожного огортає приголомшення. Просто не здає собі справи зі щастя, що його стрінуло.

„Як мені дали знати, що на моє число впав мілiон“ — говорить один із щасливців, наперед відчув я якусь цілковиту порожнечу думок, потім не хотів я вірити, а після того першою думкою було те, що не мушу вже журитися, звідки візьму завтра на комірне.

Я почув невгамовану втіху і зовсім не старався її затаїти. Поводився я здається дуже по дурному, але мусів якось виладувати свою шалену радість...

Опісля майже кожний допитується, коли буде міг підняти виграні гроші, чи це буде готівка, чек, чи переказ, чи є які додаткові кошти. Колиж довідається, що виграну може підняти зараз і що крім законного обтяження у висоті 20 проц. для Державного Скарбу ніяких інших коштів не може бути, щасливий вибранець фортуни ще більше радується.

Кожний, коли прочуняє з першого вражіння, складає пляни, що зробить з виграними грішми. Якщо має довги, то перша його думка, сплатити їх одним махом. Пізніше один думає, що зможе розширити своє підприємство, другий радіє, що поможе рідні, інший врешті не укладає ніяких плянів, бо виграна так основно змінила його життєву ситуацію, що це вимагає довшої застанови.

Більшість з тих, що виграють на льотерії старається поділитися з окруженням своїм щастям, бажає близьким зробити якусь приємність. Багато також складає жертви на сироти.

Зправила кожний, хто виграв заявляє категорично, що не перестане грати на льотерії і вірить, що щастя дальше буде йому сприяти.

—o—

В Совітах розстріляли б. посла Хама?

Перед кількома роками виїхали при помочі амнестії деякі галицькі сельробівські діячі до Совітів, що їх у Польщі засудили були за комуністичну діяльність. У Совітах якийсь час водили їх по всіх містах на показ як „жертви капіталістичних урядів" і вкінці розмістили по ріжних містах та віддали під нагляд Г. П. У.

Між ними є такі провідники польських комуністів як: д-р Мойсей Мандель, якого засудили в Луцьку на досмертну вязницю, б. посол „Сельроби" Микола Хам, Софія Дорошова, дружина лікаря з Перемишля, інж. Данилко з Перемишля, колишні польські посли О. Ткачів і Балінін.

В кожнім разі певне те, що від 2 літ нема про всіх тих комун. діячів, що виїхали тоді до Совітів, ніякої вістки.

Епільоґ бунту в портуґальській фльоті.

ЛІССАБОНА, 14. 10. ПАТ. Перед судом ставуло 81 моряків під замітом участи в бунті 8. вересня ц. р. З них 28 засуджено на вязницю від 1-го до 6-ох літ, присуд проти 53-ох видадуть нині. 100 цивільних увільнено

—o—

До установ, що уладжують забави!

Головна Рада Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження" у Львові, звертається цією дорогою до всіх українських установ у краю і за кордоном із зазивом улаштовувати всі свої імпрези без алькоголю й тютюну. Ніякий нарід не зазнав стільки лиха від обох цих отрут, що український! За 1935. рік українці в Польщі прокурили та пропили сто пятнацять міліонів золотих! Жахливі цифри доходять до нас з Великої України, Закарпатської України й Буковини! Геть байдужість та зневіра! Закликаємо до співпраці все громадянство! Бемо на тривогу!

У Львові, в місяці жовтні 1936. р.

За Головну Раду Т-ва „Відродження" у Львові: Д-р Софія Парфанович, голова; Іван Костюк, секретар.

НОВИНКИ.

В Українськім Лікарськім Товаристві чергові сходини у пятницю дня 16. ц. м. в год. 7. вечером. Д-р Нарциз Лукіянович виголосить виклад та задемонструє недужого, на тему: „Т. зв. реактивні (ситуаційні) психози". 2891

— **Вечір Л. Кривіцької.** Цієї неділі 18. в год. 7-ій веч., відбудеться в малій салі Музичного Інституту ім. Лисенка вечір живого слова нашої відомої артистки. Програма цього вечора буде ріжноманітна; будуть у ній не тільки звичайні деклямації, але і мельо-деклямації, ліричні поезії, поеми та фраґменти з драми. У програмі твори Б. Лепкого, Л. Українки, П. Тичини, С. Черкасенка, Лівицької-Холодної, Меріяма та Надсона. Фортепіяновий супровід узяв на себе Н. Нижанковський; гру на флейті проф. Бабяк. Л. Кривіцька, починаючи цього року новий курс мистецької деклямації в Муз. Інституті Лисенка, хоче дати на своєму вечорі зразки нового підходу до поетичних творів. Мала саля Муз. Товариства, в якому відбудеться цей вечір, тепер поширена і відновлена. Вступ на вечір за програмками.

— **„Наталка-Полтавка" у Великому Театрі у Львові.** Кооператива „Український Театр" улаштовує, як зачуваємо, дня 4-го листопада п. р. виставу нашої клясичної оперети „Наталка-Полтавка" вперше з великою орхестрою, на сцені Великого Театру у Львові, при співучасти наших найкращих сил з Марією Сокіл (у головній ролі). Ця імпреза стане безумовно не меншою атракцією цьогорічного сезону, як минулого року нею був „Запорожець за Дунаєм".

— **Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.** Рада Т-ва на своєму засіданні 8. X. ц. р. прийняла з 1. X. ц. р. члена кандидата А. Дівнича в дійсні члени, у члени кандидати В. Бачинського і Р. Сливку. — За Раду Т-ва: Роман Купчинський, голова.

— **Академічні Вечорі у Станиславові і Стрию.** В неділю 18. ц. м. в год. 18. відбудеться у Станиславові в салі „Народньої Торговлі" виклад д-ра Володимира Залозецького п. н. „Мистецтво і світогляд". Виклад буде ілюстрований світлинами. — Того самого дня і в тій самій годині відбудеться у Стрию в салі „Народнього Дому" в „Соколі" виклад д-ра Конст. Чеховича на тему „Постать Мойсея в творчости Івана Франка".

— **Міжнародній річник лісової статистики.** Міжнародній Інститут агрикультури в Римі випустив оце міжнародній річник лісової статистики 1933—35 рр. Том І. Европа і СССР. Стор. 328+XI. У цей річник дві третини статистичної праці вложив наш статист-економіст Нестор Смаль-Стоцький, який є співробітником названого інституту у Римі.

— **Від Музею „Гуцульщина".** По скінченні малярських наук осів у Коломиї артист маляр Ярослав Лукавецький. Музей „Гуцульщина" вже нераз діставав від нього гарні малюнки. Тепер передав п. Лукавецький для нашого Музею два більші, по мистецьки виконані, олійні портрети проф. Богдана Лепкого й д-ра Кубійовича з Кракова. За цей цінний дар Управа Музею „Гуцульщина" в Коломиї складає Шановному Жертводавцеві щиру подяку. — В перших днях грудня ц. р. уладжує п. Лукавецький в салі Народнього Дому в Коломиї виставу образів. Громадянство буде мати змогу познакомитися з гарними творами нашого талановитого мистця.

— **Ще один людовий дім.** В Лаґодові, пов. Перемишляни, відбулося посвячення людового дому, побудованого заходом кураторії будови людових домів, костелів і каплиць. Посвячення доконав кс. Дуніковський з Погорілець при участи старости Гродовського і представників польських організацій. Минулого року в Лаґодові було 2.004 гр.-католиків, 550 латинників, 10 евангеликів і 2 жиди.

— **Хотів витроїти родину.** У Млиниськах, пов. Теребовля, форналь Станислав Днік хотів по-

ДЕ БРІ

БРАТСТВО СПРАВЕДЛИВИХ.

Справжня дружба між европейцем і китайцем трапляється рідко. Ріжний спосіб думання і підхід до життєвих цінностів творять справжній китайський мур, що не дозволяє двом світам порозумітися.

Моя дружба із моїм товаришем із студій Ченваном була в цьому випадку винятком. Коли я за якийсь час дістав у Сан Франціско раз телеґраму з китайської дільниці у Ню Йорку від Ченвана, я не завагався ні хвилини, щоб його відвідати.

І ось тепер сидів я від кількох годин перед другом, покурюючи люльку і слухав до кінця його оповідання:

„Так, приятелю, ось тут бачиш той кинжал, яким я мушу пробити Чванчу. Я дістав такий наказ від „Братства справедливих", хоч Чванчу ніколи не зробив мені найменшої кривди".

Перед Ченваном лежав старий китайський кинжал. Він не чекав на відповідь від мене. Я мовчав. Від одного старого китайця я чув уже давно, що це таке „Братство справедливих". 2500 літ тому, коли Конфуцій почав поширювати свою теорію у Китаю, створив він для фанатиків окрему науку. Ця наука зазнавала віками ріжних перемін, але основний її принцип: сліпа дисципліна в ній не змінялась. Ченван пояснив мені, що це братство переходить із батька на сина.

— Розумію — сказав я йому — як тобі важко у Китаю визволитися від такої традиції. Але коли ти тут, в Америці, ти повинен був із нею зірвати!

— Так тобі здається — відповів Ченван із сумним усміхом. — Коли я приїхав до Америки, то ледви вмів кілька слів по американськи, все було чуже довкола мене і грошей теж не мав. Я був щасливий, що віднайшов у Сан Франціско „Братство справедливих", яке мені допомогло. Але я мусів обіцяти бути завсіди до його послуг. Зрештою я тут тимчасово як студент і мушу колись вернутись додому.

Я переконував його:

— Нісенітниці! Ти не зробиш такого безглуздя, щоб пробити серце невинної людини, без огляду на те, яке це має значіння для твоїх земляків. Ти можеш зовсім не лякатися їх погроз, тут, де можеш мати на допомогу стільки поліції.

— Ні, це не йде, приятелю.

— А хтож цей Чванчу — спитав я — і чому його засудили на смерть?

— Чванчу зламав присягу. Як, не знаю. Його засудили на смерть і тягнули жеребок, хто має виконати присуд. Мені зробили цю честь.

Хвилину ми мовчали.

— Чомуж ти не виїдеш, Ченване?

— Це було би безглузде. Вони відшукали би мене скоріше чи пізніше і я ввесь час відчував би над своєю головою Дамоклевий меч. Це гірше від смерти.

— А колиж ти маєш це зробити?

— Мені дали тиждень часу. Коли не виконаю, кара переходить на мене. За двацять хвилин минає речинець...

— Що? За двацять хвилин? Чомуж ти мені не сказав про це раніше?

— Ти не поміг би мені й раніше. Ніхто не може мене врятувати. Але тепер хочу тобі виснити всі обставини, щоб ти пізніше міг мене зрозуміти...

— Боже! Ченване! Ти не хочеш цим сказати — —

— Так. Хочу цим сказати — говорив Ченван холодно і спокійно. — Я можу зробити тільки ту єдину річ. Бо Чванчу забити не можу і не зможу оминути гніву „Братства справедливих"...

І тримав у руках китайський кинжал.

У цій хвилині хтось застукав. Це був слуга Ченвана:

— Вибачте, пане, — вклонився — один гість...

Ченван кивнув заперечливо головою. Слуга говорив далі:

— Він не хоче відійти. Я обіцяв йому, що передам цей лист.

І положив звиток паперу на столі. Ченван поблід, якби знав, що там усередині.

Розкрив звиток:

— Добре, можеш його впустити.

— Це один із „Братства". Мабуть хоче мені пригадати, що минув речинець. Сховайся за параван.

— Чи не було би краще, щоб ми...

— Сховайся! Слухай мене.

Я сховався.

— Здоров! — сказав гість по китайськи. — Чи нема тут нікого?

— Чим можу тобі служити ?

— Зараз тобі скажу. Я теж член братства.

— Хочеш мені пригадати про речинець. Я й так памятаю.

Гість підійшов до Ченвана:

— Помиляєшся. Дай мені твій кинжал, а я вбю Чванчу замісць тебе.

Ченван помовчав хвилину:

— Ти? За мене? Чому?

— Чванчу нарушив заповідь нашого братства. А ти знаєш, що ми маємо ще іншу заповідь: „Не забувай ніколи за приятеля і не прощай ніколи ворогові!

— Знаю. Отже Чванчу твій ворог.

— Ні, але твій батько був моїм приятелем.

— Розумію — сказав Ченван — мій батько зробив тобі колись послугу, за яку ти не міг йому віддячитись. Але чи Чванчу зробив тобі колись щось злого?

— Ні, але це не має тут з цим нічого спільного. „Братство справедливих" засудило його на смерть. Хтось мусить його забити. А ти молодий і коли вбєш його, можеш попсувати собі цілу свою майбутність. Я сплачу свій довг і всі будуть певні, що це ти зробив.

збутися жінки й 5 дітей, тому всипав їм до їди отруї на миші. Жінка зїла одну ложку та зараз пізнала, що в зупі є отруя. Коли для проби дала куркам, вони поздихали. Дніжова та одноліта дитина, хоч зїли зупи лише по одній ложці, тяжко занедужали. Днік утік. Його шукає поліція.

— Архипенко професором американського університету. Відомого українського різьбаря Олександра Архипенка запросили на становище професора в університеті у Вашингтоні. Архипенко, як повідомляє українська преса у Америці, уладив у Вашингтоні виставу своїх творів, що зробила велике враження. Американська преса порівнює Архипенка з Роденом і Пікасом.

— Нові ціни цегли. Переговори власників цегольнь у Львові з маґістратом, скінчилися устійненням нової ціни за цеглу. За тисячку цегол льоко цегольня Львів і в повіті, встановлено ціну 46 до 47.50 зл. Цегла у Винниках 10 проц. дешевша ніж у Львові, у Глинній Наварії 42 зл. Ціни цегли, яку виробляють машиново, ще не означено.

— Проти польської памятникоманії. У звязку з польською тенденцією засипати Львів патріотичними памятниками, забрав хтось голос у „Льв. Дзеннику Народовім“, пишучи м. ін.: „В нинішніх тяжких часах не стати нас взагалі на будову памятників. Це треба ясно сказати тим, що свідомо або несвідомо приневолюють зубожілий загал громадянства до „добровільних“ збірок на таку ціль. Та вже безсоромністю є в часі нинішньої скрути домагатись під загрозою якихсь консеквенцій, щоб громадянство давало пожертви на якийсь памятник. Може ті, що займаються такою збіркою, не здають собі справи з того, скільки то проклонів паде за те на їхню голову, а якби знали, то пев но заткали би собі уши“. Автор кінчить свої завваги словами: „Памятник, з каміня чи бронзу, це вибрик, що кличе пімсти з неба“.

— Плямистий тиф шириться в селах Гусне Вижне, Гусне Нижне, Висоцько Вижне і Нижне, Стрілки, Борничі, Шандровичі і Боберка турчанського повіту. Не видати, щоб компетентні чинники робили щось задля припинення пошести.

— За комуністичну діяльність засудив львівський суд присяжних Бернарда Візера на 4 і пів року вязниці.

— Очищування піль з каміння. Міністерство внутрішніх справ видало обіжник до воєводів у справі усування каміння з піль. Міністр поручив в околицях, де на полях находиться каміння, розвести пропаґанду, щоб селяни збирали його й укладали здовж меж і доріг. Передовсім слід усувати більші каменюки. Можнаб установляти премії для рільників, що помітно очистили поля з каміння, або влаштовувати конкурси між поодинокими селами.

— Будівельна катастрофа у Львові. При вул. Клушинській (бічна Личаківської) вибудували в останньому часі двоповерхову каменицю, якої ще не виправлено. У вівторок попол. завалилася стеля другого поверху і впала на стелю першого поверху, що теж завалилася і впала на партер. На щастя обійшлося без жертв у людях, бо робітники вже були відійшли від праці. Потовкло тільки легко двох робітників, що крутилися ще коло будови. Роботи він будівельний підприємець Михайло Мартуля при помочі майстра Мечислава Лозінського, яких потягнено до відповідальности.

— Пасербиця вбила мачуху. На Левандівці під Львовом 20-літня донька залізничника, Анна Віртовська, вбила сокирою в часі сну 60-літню мачуху Катерину Віртовську, після чого зголосилася добровільно на поліції. Батько Анни оженився тому рік з 59-літньою власницею реальности Каролиною Сущинською. Взаємини між мачухою і пасербицею були такі погані, що стались причиною злочину.

— Присуд на душогуба. Суд присяглих у Львові розглядав справу Яна Яблонського з Хотилюба любачівського повіту, якому закинули душогубство. Яблонський жив у незгоді зі своїм сусідом Василем Плоским і часто відгрожувався, що порахується з ним. В березні ц. р. він стрінув його на дорозі і заатакував сокирою, але Плоского оборонив інший сусід і побив Яблонського палицею. Тоді Яблонський побіг до хати по рушницю і постріляв Плоского в черево. Перевезений до шпиталю Плоский помер, а Яблонський укривався кілька тижнів перед поліцією, аж вкінці дістався в руки справедливости. Душогуба засуджено на 7 літ вязниці.

— Львівська хроніка. Арештували Йосифа Ожаровського, що вимантив від Йосифа Березовського 247 зол., обіцюючи виробити йому посаду. Подібним способом ошукав теж кілька інших осіб. — В Лисиничах Малих за Личаківською рогачкою 38-літній Мечислав Вісневський, монтер Пасти у Львові, застрілив свою 5-літню дитину, після чого відобрав собі життя. — Поліцію повідомили Е. Венцківна й Ю. Колодіївна, що ошуканець Т. Заверуха вимантив від них по 250 зол., обіцюючи виробити їм посади касієрок.

— Краєва хроніка. В тартаку „Польська Фореста“ на Стримбі біля Надвірної згинула робітниця Н. Палієва, мати 4 дітей, кинена трансмісією між колеса. — У Вербіжі пов. Коломия на 28-літнього Филипа Сенюка напала з причини заведеної любови Татяна Вихованюк і тяжко ранила його ножем в око. — На дорозі Стрий—Сколе на вид самоходу сполошилися коні при возі, яким їхали два жиди і перевернули віз у рів. Оба пасажири тяжко потовклися. — В часі гесільної забави у Михайла Мороза у присілку Гуси пов. Жовква, Федь Гевак з Копані пробив на смерть ножем 25-літнього Василя Левуса.

— Вже 200 днів управляє голодівку. В Бомбаю живе аскет Муні Шрі Міфілялі, що вже 200 днів управляє голодівку, протестуючи тим способом проти спорів між ріжними сектами. Від 57 днів цей аскет не взяв до рота краплі води. Він лежить на дошці, а нарід збирається довкола, дивлячись на винуджений кістяк аскета. Лікарі оглядають його, стверджуючи, що живчик голо домора слабий, але покищо не грозить йому небезпека. Він має 47 літ і від 25 літ управляє аскезу, вправляючись у штуці йогів.

—о—

Ченван відповів:

— Твоя пропозиція зворушує мене і я дякую тобі за неї, але не можу її приняти. Маю ще пять хвилин і за той час мушу справу поладнати.

— Я зроблю це за тебе, але дай мені кинжал, яким маємо наказ його вбити!

У тій самій хвилині він побачив кинжал на столі і миттю схопив його:

— Твій батько спас мене від голоду і я хочу цей довг нині сплатити.

І вибіг.

За хвилину зявився знову слуга Ченвана:

— Пане! Хтось чекає на дворі і каже, що мав цій хвилині сюди прийти.

Ченван глянув на годинник:

— Так, скажи, що я зараз буду готовий.

Я чув за хвилину такий діялог:

— Отже мій батько вирятував тебе.

— Так, я пригадую собі.

— Дивна річ!

— Але я не можу пригадати собі твого прізвища!

Вони оба заметушилися. Табурети попадали на землю. Я чув крики:

— Це ти Чванчу!

— Так! Я мушу сплатити довг вдячности супроти твоєї родини і кінчу самогубством.

— Ні! ні! я забороняю тобі! — кричав Ченван.

*

Кілька тижнів пізніше Ченван говорив до мене за чаєм:

— Я гадаю, що це була найкраща розвязка, бо Чванчу і так мусів умерти.

І по хвилині додав з гірким усміхом:

— Наше „Братство справедливих“ усе знає і все розуміє. Одного воно таки не догадалось. Вони були певні, що я привабив Чванчу до себе і там його пробив. І якби я навіть мав свідка на те, що Чванчу зробив не сам, то вони й так цьому не повірили би.

Перекл. а. б.

‡ Посмертні згадки.

Інж. Маріян Козак упокоївся в Бозі дня 19. 9. 1936 р. в 33 році життя в Ляйпціґу. Похорон відбувся 23. 9. на тамошньому цвинтарі. Цею сумною вісткою діляться зі свояками, приятелями і знайомими горем прибиті Мати і брат. Поминальне богослуження за душу покійного, відбудеться у Львові в неділю дня 18. ц. м. в 11 год. в церкві при вул. Зиблікевича.

Д-р Семен Гладкий, адвокат у Рогатині, член СУА і богатьох українських товариств у Рогатині, помер у вівторок 13. жовтня ц. р. у Львові по довгій і важкій недузі у 59 р. життя. Похорони відбудуться у четвер 15. ц. м. в год. 3-ій попол. з церкви св. Спаса при вул. Краківській на Янівський цвинтар. В. Й. П.

Володимир Іван Скрипчук, суддя у Красніку, помер по довгій і важкій недузі у шпиталі 18. м. м. у 40 р. життя. Походив з Волиці Комаревої, пов. Сокаль, гімназію скінчив у Львові. Брав участь у визвольних змаганнях у роках 1918—1922 як сотник VI. дивізії військ УНР. По повороті з війни скінчив унівеоситет у Кракові і вступив до суду. В. Й. П.

ВІЗИТА МІН. БЕКА У ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 14. 10. ПАТ. Нині рано прибув до Парижа мін. Бек.

ЗАТІСНЮВАННЯ ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПРИЯЗНИ.

БЕРЛІН, 14. 10. ПАТ. На прохання ... гаря італійського летунства державний ... тар до справ летунства ген. Мільх ... літаком на кількаденний побут до Італії.

НАСЛІДКИ СТРАШНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

ГУЕСКА, 14. 10. ПАТ. Авас. **Число населення м. Гуеска зменшилося з 20.000 до одної четвертини.** Батерії обстрілюють з центру міста ... ції урядових військ. Місто подобає ... бор. Окопи обох військ віддалені від себе ... 150 м.

ТРАНСПОРТ НАЦ. ВІЙСЬК.

КАЗАБЛЯНКА, 14. 10. ПАТ. Останніми ... ми інтенсивно перевозять війська з Мелілі ... околиці кораблями до Альхесірас, та 3-мотор... вими літаками, що перелітають двічі ... Севти до Естапони. З Альхесірасу ... війська під Толедо, з Естапони — під Малагу.

МЕКСИКАНЦІ В ЕСПАНСЬКИХ РЯДАХ.

МЕКСИК, 14. 10. ПАТ. Під цю пору ... Еспанії 260-ох мексиканців, покищо ні одного ... них не ранили. Небавом відіде до Еспанії ... мексиканців.

ДИВОГЛЯДИ.

КАТАЛЬОҐ КАРТЯРА.

По барах, каварнях, великих готелях ... світу, де багачі грають у ріжні азартні гри, ... на побачити катальоґ нюйорської фірми „... і С-ка“. Катальоґ подає ціни і докладно ... апарати й уладження, які помагають... щастю в грі.

За 300 долярів можна купити великий електромагнетний апарат, що його можна ... легко заінсталювати під цинковою „ладою“ ... Цей апарат помагає так, що намагнетизовані кістки падуть завжди там, де треба, щоби ... грати

Дзеркала, що дозволяють бачити карти противника коштують від 2—75 дол. залежно від досконалости уладження. Дзеркало за 75 дол. щезає лискавкою у руках грача. Коробку сірників з дзеркальцем продають за 2 дол. а перстенець із мініятурним дзеркальцем за 5 долярів.

Між іншими цікавими речами катальоґу окремий відділ творять значені карти, покриті блискучими знаками, що їх можна побачити тільки крізь окуляри, зроблені зі спеціяльного ... Є ще теж апарати до мішання і роздачі карт, прилад, що регулює біг кульочки в рулєті і т. і. Всі свої оригінальні прилади продає фірма з порукою доброго виконання.

Дописи.

СКАЛАТЩИНА.

Посвячення хрестів у Новосілці Скалатськ'й. Дня 4. ц. м. відбулося в Новосілці Скалатській, у новозбудованій церкві посвячення хрестів при співучасти 5 священиків. Службу Божу відправив о. сов. Гр. Плакида, проповідь виголосив о. І. Цимбала, яка викликала гарне вражіння. Доказом факт, що збірка на церкву в цьому дні дала коло 130 зол. Після богослуження відбувся вже другий з черги цього року фестин, якого дохід (поверх 200 зол.) призначено на викінчення церкви. Головну заслугу у вибудуванні церкви має місцевий парох о. сов. Григорій Плакида. Він виховав своїх парохіян на свідомих та жертвенних громадян українського народу. Новосілка Скалатська та Старий Скалат, де вже 30 літ перебуває о. Плакида, відомі мабуть на цілім Поділлі з того, що люди там не закинули й дотепер української народньої ноші. О. Плакида належить до проводу місцевих і повітових організацій, скріплює на дусі українських громадян та вказує правдивий шлях своїм громадянам. Добрий священик, дійсний провідник своїх парохіян, це найпевніше заборола проти всіх ворогів церкви і народу. Про це повинні памятати ті священники, що з неоправданих причин або зовсім відмежовуються від суспільної праці у своїй парохії, або навіть ще й перешкаджають у цій праці.

Нечувані „подвиги" кс. Вальчака у Тарноруді. Перед 100 роками побудовано в Тарноруді спільну церкву для римо-католиків і греко-католиків. Отже вона творить кондомініюм римо-католиків і греко-католиків. Правий хрестил і права захристія призначені там для греко-католицького священика. Відправу богослужень управильнено на основі порозуміння гр.-кат. Митрополичої Консисторії з римо-кат. Митрополитальною Курією. Тому, що Тарноруда належить до гр.-кат. парохії Рожиська, богослуження відправляв гр.-кат. парох Рожиськ о. П. Слободян на основі згаданого порозуміння що третьої неділі від 9. до 11. години. На випадок перешкоди (непогоди, зат. урочистого свята і т. д.) відправлялося гр.-кат. богослуження чергової неділі. Так було до 16. серпня ц. р., коли то місцевий завідатель кс. Юзеф Вальчак почав підчас гр.-кат. богослуження, яке почалося в год. 9.15. відправляти розпочату проповідь, бо органи перешкоджали в її виголошенні. Так с. год. 10.15 скінчилася гр.-кат. тиха Служба Божа. Поведінка римо-кат. ксьондза викликала оправдане обурення між вірними. До того кс. Вальчак осмілився ще зробити донос до поліції, яка на цій основі внесла проти о. Слободяна акт обвинувачення до городського суду у Скалаті за „злосливе перешкоджування кс. Вальчакові у відправлюванні богослужения" тому, що підчас гр.-кат. тихої Служби Божої вірні співали, як звичайно, набожні пісні. Вкінці дійшло до того, що 4. ц. м. в год. 9. рано, коли то о. Слободян мав відправляти богослуження, кс. Вальчак замкнув церкву і виїхав з Тарноруди, забороняючи видати ключі гр.-кат. священикові! Тому о. Слободян був принужений відправити богослуження перед замкненою церквою. Цією подією повинна зайнятися духовна влада, щоб покласти край згіршенню та небажаним на релігійнім тлі наслідкам, що їх може спричинити людина, яка в засліпленні й національній ненависти зневажає гр.-кат. обряд, і то в додатку в с. Тарноруда, що прилягає безпосередньо до большевицької границі.

БУЧАЧ.

Повітовий день „Просвіти" і кооперації в Бучачі. Повітове просвітнисько-кооперативне свято в Бучачі було назначене спершу на день 20. вересня ц. р. Постійні труднощі при устійнюванні програми та пільні роботи села приневолили ініціяторів свята пересунути його речинець на день 4. жовтня ц. р. До ініціятивного комітету ввійшли представники філії „Просвіти", П. С. К. та Українбанку в Бучачі. Ішло про те, щоб свято випало величаво та стягнуло населення з цілого повіту. Пішла горячкова праця в Бучачі й повіті. Весь організаційно-інструкторський апарат усіх трьох установ виїхав на села, щоб їх підготовити до участи в святі. Одночасно пішла підготова до свята в Бучачі. На дворі була гарна, соняшна погода. Площу „Фізичного Виховання" на горі „Федір" заняли відділи селян з поодиноких сіл. Перед гарно прибраним килимами й зеленю вівтарем станули до польового богослуження о. декан Бріль Микола, о. Гордій ЧСВВ та о. Горецький Іван. Співав церковний хор з Переволоки. Серед ліса таблиць від читалень і кооператив усіх видів стояли села за селами. По богослуженні виголосив о. сов. Мельник Василь зі Звенигороду гарну проповідь. По проповіді уформувався похід, який перейшов вулицями міста на подвіря П. С. К. Похід відкривав байдер'я з 50 кінноточків, що її творили селяни з Переволоки та Живномира. За бандерією їхали алегоричні вози від „Просвіти" з Бучача, споживчої кооперативи зі Скоморох, кредитової від Українбанку з Бучача, молочарської з Зеленої та „Сільського Господаря" з Переволоки. Всі вози, по мистецьки прибрані, тонули в зелені. Деякі з них, як віз кредитової кооперації, мали живі трапспаренти, що їх творила дітвора в народніх строях з поодинокими буквами в руках. Безпосередньо за возами йшло духовенство повіту, за ним села за селами під своїми таблицями. В поході пригравали чотири орхестри: зі Сорік, Живномира, Зарвинець і Слобідки Горішньої. Похід передефілював перед представниками централььних установ у Львові та повітових у Бучачі. Зі Львова приїхали на свято: голова Т-ва „Просвіта" д-р Брик Іван, відпоручник РСУК дир. Шмата та дир. Центросоюзу п. Мартюк Іван, повітові установи репрезентували: д-р Слюзар Роман та о. Галібей Іван. У поході взяло участь понад 8 тисяч народу. Коли додати до того найменше дві тисячі народу, що не станув у поході, то повітовий день „Просвіти і кооперації" стягнув з повіту коло 10 тисяч народу. Весь похід устався на подвірю П. С. К., де відбулася академія. Її відкрив голова філії „Просвіти" д-р Слюзар Роман та привитав львівських гостей. Негайно після того орхестра зі Сорік відіграла національний гимн, і на щоглу піднесено національний прапор. З черги виголосив промову голова Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові д-р Брик. Від кооперативних централь промовляли: відпоручник РСУК дир. Шмата та відпоручник Центросоюзу дир. Мартюк Іван. Їхні промови переплітали просвітянський та кооперативний гимн у збірному виконанні хорів зі Сорік, Живномира й Ліщанець під орудою п. Василика Василя зі Сорік. В програму академії входили ще: деклямації „Привіт Просвіті", яку виголосив п. Футень Микола зі Сновидова та деклямація „У свято кооперації", що її виголосив м-р Лозинський Осип з Бучача. Далі йшли продукції мішаного хору з Трибуховець. При кінці виголосив коротку промову голова повітових кооперативних установ о. Іван Галібей. Величаве свято покінчилось відспіванням національного гимну. М-р Л-ий О.

СОКАЛЬ.

„Дума про Нечая". В неділю 4. ц. м. заходом мистецького гуртка при чит. „Просвіти" виставлено пєсу Меріям-Лужницького „Дума про Нечая". Сама пєса знана широкому загалові з вистав наших профес. театрів і численних вистав аматорських сценок. Хоча щодо самого змісту пєси можна підносити ріжні закиди (і то оправдані), на сцені дає вона багато гарних вражінь і викликує захоплення. В постанові сокальської сценки вийшла „Дума про Нечая" зовсім удатно. Немало причинилась до успіху нові декорації арт.-маляря Сосідка й нові, оригінально стилізовані строї. Гра ансамблю випала бездоганно. Л. Малицька в ролі Раїни дала постать очайдушної княжни з незвичайним вичуттям. Тут зайвий раз ми переконалися, що в особі п. Малицької маємо справді високої кляси драматичну силу. Тут не від речі буде зазначити, що це був прощальний її виступ перед покиненням дощок сок. аматорської сценки. Башук у ролі Нечая слабий. І задовольнився не надаванням тону цілій виставі, тільки достроювався до загального рівня. Є. Гриньків у ролі Забеглоцького й митрополита Косова незаступний. Інші дали все, що могли.

Реферати. У продовженні циклю рефератів на актуальні теми виголосив м-р С. Гнатюк реферат на тему: Демократія зблизька. Тема реферату та її актуальність зібрали на салі багато гостей. По рефераті була доволі жива дискусія.

Справа будови Народнього Дому дальше ворушить уми громадян міста й околиці. Покищо вибираємо комітети й цілими годинами дискутуємо над формальними справами. Ведуться переговори, немов на дипльоматичній світовій арені. (І, на жаль, з такими ж вислідами). В останнім часі будову передано філії „Просвіти". Все залежить тепер від того, чи рішальні одиниці візьмуться напрацю відразу за саму справу, чи підуть слідами попередників.

Свято кооперації. В неділю 25. ц. м. відбудеться в Сокалі величаве свято кооперації. Програма складається із трьох частин. Рівночасно приготовляється показ городових і господарських ростин в салі Кооп. Союзу.

Із життя Сільця Белзького. Село велике і проявляє доволі сильне зацікавлення пекучими проблемами. Про свідомість села може свідчити факт, що на виставі „Думи про Нечая" саля була переповнена. Тут заслуга безперечно нових строїв із сокальської філіяльної гардероби, а також самої пєси, що викликує всюди велике зацікавлення.

Свято Молоді в Пиховщині відбулося в неділю 11. ц. м. Програма була широка і дбайливо виведена. Таке свято — це свого роду новина у нашому повіті. Слід побажати, щоб таких свят було якнайбільше.

В Заршші посвячено мин. неділі рідношкільний прапор. Громадяни села своєю численною участю заманіфестували розуміння рідношкільної ідеї.

„Голос знад Буга" побільшив свій обєм і ввів окрему сторінку молоді. Розповсюднення часопису й зацікавлення, з яким він зустрічається в найдальших закутках повіту, доказує, що він дійсно потрібний і корисний. р.

СКІЛЬЩИНА.

З освітньо-культурного життя села Корчина Рустикального. В селі Корчині Рустик., що має віддавна славу свідомого села, йде освітньо-культурна праця не лише в чит. „Просвіти" й т-ві „Сокіл", але теж і в інших громадянських установах, як у Народньому Домі та в кружку „Союзу Українок". Хоч ці обі установи наймолодші, але в освітньо-культурній ділянці ведуть інтенсивну працю. Концерт для вшанування 20-их роковин смерти Ів. Франка, з пребагатою програмою доказав, що хор під рукою п. Ем. Сойки, учит. канд., має дійсно співацьку культуру. В цей концерт вложив п. Сойка багато праці, але дав доказ, що навіть із сільського сирого матеріялу можна впертою працею створити добрий хор. Найкраще випали пісні: „Птичий хор", „І по той бік гори", „Куперн" та „Кудвр". Сольоспів „Скажи мені правду", що його відспівав п. Ем. Сойка, викликав у слухачів бурю оплесків, а дует пп. Еміл. Онуфрова та Волод. Лесишина вийшов теж бездоганно. Між публикою було багато чужинців-літників, що може вперше чули селянський хор і просто не вірили, що це співали селяни. Не можна поминути мовчанкою і театр. вистави під режисурою п. Сойки, комедії Гоголя „Одружіння", яка випала дуже вдачно. Її на загальне бажання повторено, крім того відограв її корчинський амат. гурток і в Сколім. Крім того п. Сойка задумує зорганізувати попис хорів з доокружних сіл у Корчині. Заслугою п. Сойки є також зорганізування церковного мішаного хору, який співав підчас літніх ферій на тихих Службах Божих та стягав до церкви велике число чужинців-літників. В освітньо-культурній праці в Корчині беруть теж участь і місцеві інтелігенти, як п-а Р. Онуфріїва, п. Ем. Онуфрів та інші. Одиноким поганим явищем, що кидає тінь на освітньо-культурних працівників села Корчина, є ворогування з особистих порахунків. Є надія, що під впливом місцевого пароха, о. Гр. Воскреса, людини ідейної і тактовної, вдасться виполоти це хабуззя зпоміж культурно-освітніх провідників та установ. Літник.

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ

Змагання України з Гасмонеєю мають уже свою славу. Зокрема мистецькі змагання обох дружин мають свій „перчик" і збирають завжди величезну скількість прихильників обох дружин. Недільні змагання заповідаються дуже цікаво, бо Україна напевне схоче „відбитися" по нещасливій програній з Чорними та скріпити свої вигляди на здобуття мистецтва. Якщо наша дружина гратиме з такою амбіцією і посвятою, як минулої неділі, то напевно їй це вдасться. В Україні гратиме на обороні Скрегота. Гасмонея виступить у найсильнішім складі.

Недільні змагання відбудуться на грищі Цитаделі в год. 12. впол. В год. 10. гратимуть запасні дружини за мистецтво А-кляси.

УКРАЇНА III. — ТШЛ II.

Змагання за мистецтво Б-кляси цих дружин відбудуться в неділю 18. ц. м. на грищі ТШЛ (Левандівка). Початок в год. 11.30.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького.

Болехів: „Камо грядеши?“
15. X. Вінній і Ліга.
16. X. Смерть Нерона.
17. X. Рожевий шаль.

Синевідсько Вижне:
16. X. Голгота.
З Синевідська театр іде до Сколього, Стрия і Дрогобича.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Збараж:
15. X. Німа теща.
16. X. Інваліди.
17. X. Він.
Зі Збаража іде театр до Козови і Бережан.

Великий Театр:

Четвер, 15. X. год. 8. веч. Премієра „Пігмаліон“ Б. Шова.
Пятниця, 16. X. год. 7.30 веч. „Пігмаліон“.
Субота, 17. X. год. 7.30 веч. „Пігмаліон“.
Неділя, 18. X. год. 3.30 поп. „На Личакові“; год. 7.30 веч. „Пігмаліон“.

Цирк „Корона“ (вул. Пелчинська).

Четвер, 15. X. Одна вистава в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Болько й Долько“ з Ад Диншою.
АТЛЯНТИК: „Віденъ шаліє“.
ВАНДА: „Жінки в його житті“, „Жінка з оголошення“.
ГРАЖИНА: „Малий моряк, „Бастер нездара“.
КАСИНО: „Маєрлінг“.
КОПЕРНИК: „Пастер“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Під гарячим небом Аргентини“.
МІРАЖ: „Бурлака з над Волги“.
МУЗА: „Бродвей Біл“ з Джітою Альпар.
ПАКС: „Катеринка“ та кольорові додатки.
ПАЛЯС: „Панна Ліді“ з Франціскою Гааль.
ПАН: „Пан Твардовський“.
РАЙ: „Комедіянт“ австрійська комедія
СВІТ: „Спокуса диявола“.
СТИЛЬОВЕ: „Кенігсмарк“, ревія „З усмішкою на устах“.
ТОН: „Нові Тарзанові пригоди“.
УТІХА: „Втікач з Яви“ і ревія.
ХИМЕРА: „Квітничарка з Пратеру“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Бенервальд“

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 15. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.25 Альт і форт., 19.30 Концерт хору опери, 22.30 Попурі, 22.20 Невідомі пісні у вик. Марії Гуса (сопр.), **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 22.15 Легка музика, **Париж** (1648) 14.00 Концерт, 21.00 Форт. ресіталь, 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 18.00 Дуети, 20.00 Сп. ресіталь, 21.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 17.00 Скр. і форт., 19.15 Форт. ресіталь, 20.10 Найновіші танки, спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.30 Соната д-дур Гендля на скр. і фор., 19.00 Пісні, рецитації, **Мінхен** (405,4) 7.00 Концерт, нар. пісні, 19.15 Камер. музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Форт. ресіталь, 20.20 Сальон. музика, 22.05 Циг. музика, **Міляно** (368,6)) 11.30 Легка музика, 17.15 Вокальний концерт, 22.00 Симф. джез, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 17.15 Концерт солістів, 20.45 „Козі фан тутте“ оп. Моцарта.

Пятниця, 16. жовтня 1936

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 22.20 Сонати на віольонч. і форт., **Братислава** (298,8) 19.10 Танк. музика, 20.05 Симф. концерт 22.40 Французькі й італ. ренесансові пісні, **Мор. Острава** (269,5) 19.25 Пісні у вик. дітей, **Прага** (470,2) 17.10 Смичк. квартет ч. 2. Бородіна, 19.30 „Наречена з Месини“ оп. Фібіха, **Париж** (1648) 17.00 Камер. музика, 21.45 „Ле Маріяж де Телемак“ ком. з муз. Тераса, **Білгород** (437,3) 17.20, 18.40 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 21.00 Веселий концерт **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Весела музика, **Мінхен** (45,4) 16.50 Камер. концерт, 18.00 Горр. концерт, 19.30 Соната фіс-дур Бетовена, **Будапешт** (549,5) 13.30 Джез. музика, 17.00 Сольо на форт., 17.45 Циг. музика, 19.30 „Знімова казка“ оп. Гольдмарка, **Міляно** (368,6) 11.30 Тріо, 17.15 Танк музика, 20.40 Скрипка, 21.30 Орх.-вок. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 „Ромпікольо“ оп. Пієтрія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 15. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Поранок для всел. шкіл: Пісонька, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Пісні й танки ріжних народів (Латвія, Естонія, Румунія, Чехословаччина), 12.40 Господарські меліорації, 12.50 Полудн. денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Вогонь — мотивом музики, гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Альфредо Камполі з гр. пл., 16.20 Хвилина питань для ст. дітей, 16.35 Концерт сальон музики, 17.00 Що буде з нашою молодю, 17.15 Форт. ресітель, 17.50 Книжка та знання, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт. вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Галицький пейзаж Львова у сучасній польській прозі, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви (Франція): „Родинні вечори“ (Вер а лікер) Л. Гілю, 19.30 Концерт, 20.10 „Страшний двір“ оп. Монюшка, у перерві скедо год. 21.00 Веч. денник, Актуальна гутірка, ок. год. 22.00 З мандрівок по провінції: Сумне містечко, 23.00 „Вечірній настрій“, гр. пл.

Пятниця, 16. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Популярна музика, 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для ст. дітей: „Маргаретине весілля“ з муз. ілюстрацією, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Хвилина Р. Штравса, гр. пл., 12.40 Чи розуміємося на домашній птасі, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: авдиція: „Радіо грає“, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Брамс у вик. Сігетія. гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Розривковий конц. 17.00 „Барсельона“ відчит, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортовий порадник, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 „Львів на морі“, 18.30 Е. Кальман: Фортісімо, попурі з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Осип Сівек“ оповідання з Окульської землі, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Резерва, 20.00 Симф. концерт, Йос. Сігеті скрипка, орх.. 22.30 „Новий правопис“ скеч із музикою, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50 Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 283.70 — 282.00. Франки фр. 24.86 — 24.72, Франки швайцарські 122.80—122.00, Фунти англ. 26.11 — 25.95, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 16.60—15,80, Кор. дан. 116.49—115.65, Кор. норв. 131.23 — 130.25, Кор. шв. 134.53 — 133.55, Ліри італ. 25.40—24.40, Марки фінл. 11.51—11.30, Марки нім. 110 — 104, Шил. австр. 93—89. Марки нім срібні 127—120

Акції.

Банк Польський 110, 109, Цукор 30, 30.25, Вугодь 16, Лільпоп 15.25, 14.75. 15, Моджеїв 6.50, Островець 33, Стараховичі 37, 36.75, Габербуш 41.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65, серії 78, 2. ем. 65, серії 79, 5 конв. 53, 6 дол. 77.50, 4 прем. дол. 49.50, 49.90, 7 стаб. 51.50, 52.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ТКЗ. 41 — 44, 4 і пів прц. БГК. 61—65, 4 прц. БГК. 61—65.
Долярівка 50—52, 3 інвест. 1. ем 61—65, 2. ем. 65—68.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	25.50—26.00
Пшениця зб.	24.75—25.25
Жито I	18.50—18.75
Жито II	18.25—18.50
Ячмінь на мливо	20.25—20.50
Ячмінь паст.	19.50—19.75
Овес I не задощений	16.25—16.50
Овес I з легко задощ.	15.75—16.00
Овес II не задощ.	15.75—16.00
Овес II з легко задощ.	15.00—15.25

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 14. X. 1936.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагонстація заладовання:

			льоко ст. заладов.:	
Пшениця зб. 750 гр/л		5%	25.00—25..0	зол
Жито зб. 694	„	3%	17.75—18.25	„
Ячмінь паш. 621	„	4%	20.00—20.25	„
Овес не зад. 456			16.25—16.50	„
Овес л. зад. 444			15.25—15.50	„
Гречка		10%	20.00—20.25	„
Кукурудза жовта			16.00—16.50	„
Кукурудза червона			18.00—18.50	„
Конол. сімя			28.00—28..5	„
Соняшникове сімя			29.00—29.50	„

Жито і ячмінь дальше подорожіли. Ціни пшениці змінюються кілька разів денно. Тенденція не рівномірна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 13. жовтня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.
1 без опакування . . . . . . 2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет . . . . 2.40 „
1 л. молока . . . . 0.14 „
1 к. яєць . . . . 3.80 „
Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 13. X. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:
Курки I. кл., товсті, без остріг, щонино від 1.70 кг. вгору 1.05 зол.
Курята I. кл. біло и жовтоніжки щонно від 0.80 кг. вгору 0.85 „
Качки товщеві I. кл. щонно від 1.80 кгр. вгору 1.00 „
Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ СВЯЩЕНИЧИХ ПОДРУГ. Перші заг. збори Тов. „Доля“, заповіджені НА ПЯТНИЦЮ, 16. ЖОВТНЯ, год. 10.30 рано. відбудуться в салі Тов. „Бесіда“ (Нар. Дім), а не при вул. Руській. — За Комітет: Н. Дзеровичева. 2877

ЛИСТИ під шифрою: „Щастя“, „Львовянка“, „Кольорист“ — просимо відобрати в Адміністрації „Діла“. 2—5
2—5

Продовження Загальних Зборів Кружка С. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудеться в пятницю 16. жовтня в 5-ій годині пополудні в домівці при вулиці Мохнацького 12. I. поверх. Просимо членів численно прибути. Старшина Кружка. 2892

На Український Город зложив п. Григорій Лилик, учитель з Полюхова Великого зол. 3.—.

КУПНО-ПРОДАЖА

НОВА КАМЯНИЦЯ бічна Листопада, ... мешкання 20.000, довг 8.000 ... 12.000. — НОВА КАМЕНИЧКА 2 ... ня 15.000, довг 3.000 готівка 12.000 ... НОВА КАМЕНИЦЯ 14 ... 2.800, ціна 28.000, довг 12.500 готівка 15.500. — НОВА КАМЯНИЦЯ ... 2 мешкання 3 і 2-кімнатне 35.000 ... 7.000 готівка 28.000. — ВІЛЛЯ ... тоцького 25.000 довг 3.000 готівка ... ВІЛЛЯ 4 покої, город 300 ... довг 10.000 готівка 15.000. — ДІМ ... нат вул. Зофії 17.500 довг 7.500 готівка 10.000. — ТРИПОВЕРХОВА ... вул. Коперника бічна, ... літ вільних, без такси, 136.000 довг ... готівка 103.000. — ГОСПОДАРСТВО ... Львовом, стація в місці, 20 моргів ... кращої землі з будинками 25.000 — ... дасть українське бюро „ТРАНСАКЦІЯ“ (Ігват) Львів, Длугоша 1, ріг ... На відповідь значок.
2851 1—

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЮ солідної спільнички з ... ким капіталом, ідеалістки. Зголошення до „Діла“ під „Невиключене супружжя“.
286 1—

РІЖНІ

ДЕРЕВЦЯ ОВОЧЕВІ, до прикрас. ... ЛЕНІ БОЗИ і т. п. першорядні, — ... ти можна у Малопольськім Рільнім Товаристві, Львів, Коперника 20, тел. ...
2... 1—

ЗА ЗОЛОТО, срібло, зуби — брилянти, діяманти, заставні, карти найбільше платить Вандер, Львів, Шайнохи 1. Правдива дешева направа годинників і батерії.
2... 1—

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні моделі фіранок, накидки, табети від найдешевших до найвибагливіших ... — Фрайліх, Сикстуська 21. 2...

ОГОЛОШЕННЯ.

КРЕМ HALINA Nr. 2
ІДЕАЛЬНО плекає цєру... усуває ЗМОРШКИ

ВЛАСНИЙ ВИРІБ
КОВДЕР І МАТРАЦІВ
ПОСТЕЛЕВЕ БІЛЛЯ
Великий вибір
ЗАЛІЗНИХ І МЕТАЛ. ЛІЖОК
Маріян Млеко, Коральницька ...
2853

ФУТРА дешево і солідно ... E. Гомзюк — ...
Львів, Домініканська 4. 2...

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаем і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
„ „ 1/2 . . . .
„ „ 1/4 . . . .
„ „ 1/8 . . . .

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ...